Nr. 27 (1688). Cena 250.000 mk. Włocławek, piątek dnia 1 lutego 1924 r. Rok VII

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najmn. ogł.— 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterołamowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka, ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL i ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

O charakterze człowieka nie stanowi to, co odziedziczył, tylko — co zrobił i robi. ***B. Prus.***

Zbankrutowane hasło.

W całej Polsce obchodzono niedawno 61 rocznicę powstania styczniowego. Okazało się przy tej sposobności, że istotnie, jak to niektórzy przypuszczali, odzyskanie niepodległości wpłynęło na zmianę sądów ogółu o wielu wypadkach z naszej przeszłości, zwłaszcza może porozbiorowej.

Z szacunkiem o uczestnikach powstania mówić zaczynają ci, którzy dotąd nie mogli im przebaczyć, że wywołali wojnę, co „musiała się" skończyć klęską i którzy drżeli wciąż na myśl, że uczestnicy ci mogą stać się wzorem postępowania i dla pokoleń obecnie żyjących. Natomiast p. Józef Piłsudski w d. 20 stycznia r. b. w wygłoszonym w Warszawie odczycie publicznym z ogromnem uznaniem mówił o zdolności i charakterze „margrabiego", o którym spokojnie mówić dotąd nie mogli zwolennicy powstania.

Odzyskanie niepodległości powinno dać początek rewizji naszych sądów o przeszłości i likwidacji wielu haseł, które do ostatnich czasów były u nas w pewnych kołach arcy-popularne. Na jedno z nich zwrócić chcemy uwagę czytelników naszych.

Po r. 1831 myśl polityczna polska rozwijać się mogła jedynie na emigracji, a więc głównie we Francji. Wówczas to w kołach t. zw. „demokratycznych" powstała myśl o ścisłej łączności sprawy polskiej z zagadnieniem wolności w całej Europie z dziełem rewolucji.

Nie będziemy tu omawiali przyczyn, pod których wpływem sformował się taki pogląd, ani też kwestji, o ile on w chwili swego powstania odpowiadał rzeczywistości. Jest w każdym razie faktem, że przez szereg lat hasło tej łączności oddziaływało na opinję inteligientnej młodzieży polskiej i wpływało na urabianie jej programów.

Po upadku powstania styczniowego przez czas jakiś znikają w Polsce programy polityczne, ku niepodległości dążące. Zaczyna się okres rozwijania się prądów socjalistycznych. Wiara w socjalizm, mający rozwiązać wszystkie zagadnienia świata i usunąć wszelki ucisk, a więc i narodowy, godzi młodzież naszą z programami, przenikającemi cel wszystkich dążeń narodu od czasu rozbiorów.

Ruch wszechpolski pierwszy wprowadza do programu niepodległość, za nim idą socjaliści, którzy przestają wierzyć w rychłe urzeczywistnienie ustroju socjalistycznego i uważają za konieczne jakieś stadja przejściowe. Hasło łączności sprawy polskiej z dziełem rewolucji ożyło znowu i do obozu P. P. S., pociąga niejednego myśl, że właśnie ten obóz pozostaje w ścisłym kontakcie z rzeczywistym ruchem socjalistycznym.

Prywrócona do programów niepodległość przez czas dłuższy jest tylko wyrazem wiary w dalszą przyszłość, realniejsze kształty przybiera ona dopiero, gdy zbliżać się zaczęła wielka wojna światowa. Mieli wziąść w niej udział trzej nasi zaborcy w dwóch wrogich sobie obozach, wojna przeto nie mogła przynieść zmian zasadniczych w losach naszych.

Przywódcy P. P. S. z p. Józefem Piłsudskim na czele wzięli się do przygotowania czynnego udziału Polaków w wojnie. Nie zwrócili się wszakże do socjalistycznej międzynarodówki, lecz przeciwnie, weszli w układy z władcami wojskowemi dwóch najpotężniejszych przedstawicieli starego porządku, wyrzekli się więc sami hasła, które zdawało się tak żywo tkwić w ich umysłach, wyrzekli jednak jakby niespostrzeżenie dla siebie i świata. Istotnie też wybuch wojny rozsadził międzynarodową solidarność socjalistów i oddał kierownictwo losami narodów w ręce dawnych czynników państwowych, które też zadecydowały o granicach niepodległości Polski.

Duże zmiany zaszły po wojnie, wznowiono nawet socjalistyczną międzynarodówkę. Mimo to jednak faktem jest, że do najpoważniejszych wrogów naszej niepodległości należą socjaliści i komuniści rosyjscy i niemieccy, oraz wszyscy ich poplecznicy i sympatycy w innych krajach. Niema już najmniejszych warunków do ożywienia hasła z przed jakich 80 lat, chociaż socjaliści nasi dotąd sobie sprawy z tego nie zdają, czy też zdawać nie chcą.

J. Hlasko.

Traktat austrjacko-turecki.

KONSTANTYNOPOL 31.I. (P.A.T.) Rokowania między Austrją a Turcją doprowadziły do zawarcia traktatu przyjaźni i traktatu handlowego. Traktaty będą podpisane niezwłocznie.

Naprawa finansów.

Już w chwili obecnej okazało się, że zwaloryzowanie dochodów skarbowych dało dodatnie rezultaty dla Skarbu Państwa. W pierwszej dekadzie stycznia zmniejszyło się zadłużenie państwa wskutek otrzymania większych dochodów z podatków. Deficyt w styczniu wyniesie prawdopodobnie około 25 miljonów franków złotych, a nie 50—60 miljonów, jak to pierwotnie przewidywano. Minister Skarbu spodziewa się, że budżet w lutym zostanie zamknięty bez deficytu. Pobieranie zwaloryzowanych podatków oraz przyspieszenie terminów płatności podatku majątkowego, pozwoli rządowi przestać drukować banknoty bez pokrycia. W celu ułatwienia wpłacenia podatków została wypuszczona pierwsza serja bezprocentowych bonów podatkowych. Duże znaczenie posiadają 10 proc. obligacje kolejowe, których pierwsza serja za 100 miljonów franków złotych została już wypuszczona. Skarb nie będzie potrzebował pokrywać inwestycyjnych deficytów kolejowych. Wkrótce zostanie wypuszczona pożyczka w walutach obcych, których w Polsce znajduje się duża ilość. W celu przetrwania kryzysu gospodarczego, przewidziane jest udzielenie przemysłowi kredytu zwaloryzowanego, wyższego niż dotychczas oraz uchwalenie ustawy o ubezpieczeniu robotników od bezrobocia. Statut Banku Emisyjnego, nazwanego Bankiem Polskim został już zatwierdzony. Powołano również prowizoryczny komitet organizacyjny. Prace przedwstępne posuwają się szybko naprzód.

Zapisy na akcje Banku Polskiego.

Komitet organizacyjny Banku Polskiego odbył w dniu 24 b. m. naradę z przedstawicielami związku banków w Polsce, na której ustalono, że banki będą przyjmowały w charakterze pośrednika zapisy i wpłaty na akcje Banku Polskiego. Całą akcję związaną z zapisami, banki prowadzić będą bez żadnego wynagrodzenia. Odezwa komitetu z warunkami zapisów na akcje, była ogłoszona w pierwszych dniach tygodnia.

Już obecnie przed rozpoczęciem formalnych zapisów, napływają do komitetu zgłoszenia subskrypcyjne. Drugie miejsce na liście przyszłych akcjonarjuszów Banku po p. Prezydencie Rzplitej zajął p. prezes Rady ministrów Grabski. Z pierwszych większych zapisów wymienić ponadto należy syndykat rolniczy w Warszawie—1000 akcyj, polskie towarzystwo spółdzielcze — 500 akcyj, kasa przezorności pracowników polskiego towarzystwa spółdzielniczego — 50 akcyj.

Władze banku Zw. Spółek Zarobk. w Poznaniu uchwaliły nabyć 10.000 akcyj za sumę 1.000.000 złp., władze zaś Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu narazie za sumę 100.000 złp.

Jak donosi »Gazeta Poranna" wystosował senator Kiniorski ze Związku Ludowo-Narodowego do prezesa komitetu organizacyjnego Banku Polskiego list otwarty z wezwaniem, by wobec braku złota i walut obcych wśród szerokich warstw ludności komitet organizacyjny Banku Polskiego umożliwił w jaki inny dostępny sposób publiczności polskiej kupno akcyj.

„Pakt rzymski".

Nadspodziewane szybkie podpisanie traktatu pomiędzy Włochami a Jugosławią.

Konferencja Mussoliniego z Pasiczem odbyła się w Rzymie w ub. sobotę w południe. Na konferencji tej został definitywnie ustalony traktat jugosłowiańsko — włoski. Traktat ten składa się z 2 protokółów, a mianowicie z protokółu w sprawie Rjeki i z traktatu przyjaźni. Do protokółu w sprawie Rjeki dodano 6 aneksów, m. in. w sprawie dworca kolejowego w Rjece, w sprawie traktatu handlowego.

Ponowne narady. W sobotę po południu odbył Mussolini ponowną konferencje z Pasiczem i Ninczicz odbył dłuższą naradę ze sekretarzem generalnym włoskiego Min. Spraw Zagr. Contaninim. — Bezpośrednio po podpisaniu traktatu będzie ogłoszony dekret o aneksji Rjeki.

Podpisanie układu. Traktat włosko — jugosłowiański został podpisany. (Według Pat. w niedzielę a według A. W. już w sobotę) Nosi on nazwę „paktu rzymskiego". Składa się on z dwóch protokółów. Jeden dotyczy sprawy Rjeki, drugi, ogólnego przymierza między Jugosławią, a Włochami.

Z KRAJU.

Zjazd Hallerczyków. W roku bieżącym, podobnie jak 1922 w Katowicach, odbędzie się w Bydgoszczy drugi Ogólno-Krajowy Zjazd Związku Hallerczyków, oznaczony na dzień 16, 17 lutego r. b. Na zjeździe reprezentowane będą wszystkie Chorągwie Hallerowskie, działające na terenie poszczególnych Okr. Korp. W najbliższym czasie podany zostanie do wiadomości program i szczegóły Zjazdu. Wszyscy ci, pragnący wziąć udział w Zjeździe, jako goście muszą w terminie najpóźniej do dnia 1-go lutego r. b. zawiadomić o tem Chorągiew Bydgoską Związku Hallerczyków—Bydgoszcz, Jagiellońska Nr. 10 biuro Zjazdu.

Zgon księdza — powstańca. Inowrocław. W tych dniach zmarł czcigodny ks. radca Bolesław Jastrzębski, proboszcz liszkowski, powstaniec z 1863 r. Śp. ks. radca Bolesław Jastrzębski był znany daleko po za okręgiem Kujaw, jako zasłużony działacz narodowy. Polska utraciła w nim godnego pioniera i syna, który przez całe życie pracował jedynie dla niej.

Wstrzymanie losowania obligacji. Rada ministrów uchwaliła dn. 28 bm. projekt rozporządzenia p. Prezydenta Rzpltej o wstrzymaniu losowania zapisów emitowanych przez instytucje kredyt. dłużnych.

Rozporządzenie wstrzymuje wykonywanie spłaty w trybie wylosowania wszelkich zobowiązań zaciągniętych przez osoby prawne i uprzywilejowane do ich emitowania w drodze wydawania listów zastawnych, obligacji, obligacji pierwszeństwa lub innych zapisów dłużnych bez oznaczonego terminu płatności.

Przeprowadzenie losowania zapisów dłużnych dla oznaczenia terminu ich spłaty wbrew niniejszemu postanowieniu pozbawione jest wszelkich skutków prawnych.

Pozatem uchyla się obowiązek przyjmowania w terminach umownych przez wymienione osoby prawne rat umarzających pożyczki spłacanych gotówką. Spłaty rat i sposób określi osobne rozporządzenie.

Zwrócenie portretu Focha do Muzeum Narodowego. Portret marszałka Focha namalowany przez art. malarza Wojciecha Kossaka, stanowiący własność Muzeum Narodowego został już przez zarząd Zachęty Muzeum zwrócony. Jak bowiem wiadomo znajdował się na 10-dniowej wystawie w Zachęcie. Obecnie portret ten oglądać można nadal w salach Muzeum Narodowego.

O naprawę dróg wodnych. Połączenie wodne jeziora Gopła z kanałem Bydgoskim przez Noteć i kanał Notecki napotyka od dłuższego czasu na przeszkody, będące skutkiem zniszczenia śluzy, tak że statki nie mogą przechodzić. Położono na brzegach cukrownie w Kruszwicy, Pakości i Janikowie nie będą wobec tego mogły w okresie najbliższej kampanji cukrowej spławiać buraków i węgla, co wpływa bardzo ujemnie zarówno na przemysł cukrowniczy w tym okręgu, jak i na przemysł drzewny. W związku z tym bydgoska Izba przemysłowo-handlowa wystąpiła do rządu o uregulowanie tej sprawy, bowiem utrzymanie dróg wodnych wymaga jedynie nieznacznej naprawy a jest z dużym pożytkiem nietylko dla życia gospodarczego okręgu bydgoskiego, lecz i dla całej Rzpltej.

Podwyższenie stopy procentowej. P. K. K. P. podaje do wiadomości, że w porozumieniu i za zgodą Ministerstwa Skarbu podwyższona została począwszy od 25 stycznia oficjalnie stopa procentowa na 96 proc. w stosunku rocznym. Stopa procentowa dla kredytów zwaloryzowanych ustalona została na 8 procent.

Żydzi neofici. Gdańsk. „Baltische Presse" donosi, że od pewnego czasu wśród żydów gdańskich zdarza się szereg wypadków przyjęcia religii chrześcijańskiej. Neofici utworzyli wspólną gminę, która wystawiła własną kaplicę. Nad kaplicą tą widnieje napis: „Znaleźliśmy zbawienie".

Spółdzielnia pracowników państwowych i komunalnych we Włocławku.

W dniu 20 stycznia r. b. odbyło się roczne ogólne zebranie członków kooperatywy urzędniczej, mającej swą siedzibę przy ulicy Cygance № 13.

Zebranie zaszczycił swoją obecnością specjalnie przybyły z Warszawy Dyrektor Związku Rewizyjnego Spółdzielni Urzędniczych p. Stanisław Dippel, który w krótkim lecz barwnym odczycie, przedstawił zebranym cele i zadania kooperacji. Dowiedzieliśmy się również ze słów szanownego prelegenta wiele ciekawych i pożytecznych rzeczy z zagadnień życia gospodarczego w naszym kraju i rozwoju kooperacji na zachodzie Europy. To też słuchano go uważnie i w końcu obdarzono oklaskami. Szkoda tylko, że nie wszyscy członkowie Spółdzielni byli na zebraniu, gdyż naprawdę odczyt był interesujący. Zawdzięczając umiejętnemu rozwiązaniu niektórych spornych kwestji, wynikłych podczas dyskusji zebranych, p. Dippel, tem samem dostarczył młodej kooperacji urzędniczej wiele cennych rad i wskazówek. Należy przypuszczać, że sympatyczny gość nie omieszka częściej zawitać do naszego grodu i ożywić nasze życie spółdzielcze.

Na zebraniu przewodniczył p. Stanisław Markowski przy udziale asesorów pp. Jastrzębskiego i Kwiatkowskiego. Pióro trzymał p. Leon Czajkowski. Po odczytaniu protokółu poprzedniego zebrania, wysłuchaniu sprawozdania Prezesa Rady Nadzorczej p. Sędziego Rasza oraz członka Rady p. Wesołkowskiego, zatwierdzeniu bilansu za ubiegły rok operacyjny, przystąpiono do podziału czystego zysku, stanowiącego kwotę mk. 1.268 715.000. Po dłuższej dyskusji kwotę powyższą podzielono w następujący sposób: na $\%$ $\%$ od udziałów przeznaczono sumę 78 120 000 mk., na dywidendę od zakupów członkowskich 416.980.000 mk., na fundusz społeczny 266.432.000 mk., wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej za posiedzenia w. r. ub. 120 000 000 mk. na gratyfikację zarządowi 100.000.000 mk., na gratyfikację personelowi 100.000.000 mk. Po 20.000.000 mk., na dom akademików, gimnazja państwowe męzkie i żeńskie, szkołę techniczną, gimnazjum im. Długosza, na przytułek przy ul. Przedmiejskiej, dom sierot przy ulicy Biskupiej, na nędzę wyjątkową (Winc. a Paulo) i dla inwalidów wojskowych, oraz pozostałość 7.183.000 mk. dla Salomei Miłkowskiej wdowy z 3 dzieci przy ulicy Kapitulnej Nr. 14 zamieszkałej, którą to sumę do 10.000.000 mk. uzupełnił p. Wesołkowski.

Następnie przystąpiono do wyboru 3-ch członków Rady Nadzorczej na miejsce ubyłych. Większością głosów zostali wybrani pp. Stanisław Markowski, Władysław Toporowski (ponownie) i Jan Radwański. Oprócz tych 3-ch członków, do Rady należą z poprzednich wyborów pp. Sędzia Rasz, Wesołkowski i Sobociński.

W końcu rozpatrywano kwestję podwyższenia udziałów. Prawie że jednogłośnie uchwalono podwyższyć udziały ze 100.000 mk. do 10.000.000 mk., uzupełnienie których winno być uskutecznione najpóźniej do dn. 2 marca rb. Zaznaczyć należy, że większość członków Spółdzielni, po doliczeniu do nich poprzednich udziałów $\%$ $\%$ i dywidendy od wybranego w ciągu roku ubiegłego towaru, posiada sumy przewyższające uchwalone udziały.

W ostatnich czasach Spółdzielnia zajęła się sprowadzaniem węgla dla urzędników i dzięki ulgowej taryfie kolejowej, węgiel kalkuluje się daleko taniej niż w prywatnym handlu.

Gdyby ze strony szerszego ogółu urzędników było poparcie w tym względzie aby wszyscy urzędnicy należeli do Spółdzielni i czynili zakupy we własnym sklepie, to niewątpliwie placówka ta wyrosła by na poważne przedsiębiorstwo i przyniosła niemałe korzyści swym członkom.

Członek zarządu
M. Zientalski.

Jak wypełniać zeznania o podatku majątkowym.

Określenie wartości urządzenia domowego.

Wobec wątpliwości co do sposobu wypełniania zeznań o podatku majątkowym, w szczególności o ile chodzi o wartość urządzenia domowego oraz przedmiotów użytku osobistego — zaznaczamy, że kwestja ta została w sposób bardzo prosty uregulowana w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 15 listopada 1923 r.

W szczególności jako urządzenie domowe należy rozumieć meble, odzież, sprzęty, bieliznę, pościel, dywany, firanki, porcelanę, obrazy, naczynia kuchenne i t. p., z wyłączeniem przedmiotów z platyny, złota, srebra i drogich kamieni. Wartość obiegową urządzenia domowego należy ustalić według następującej tabeli:

Przeznaczenie pomieszczenia	RODZAJ URZĄDZENIA								
	Luksusowe			Zamożne			Przeciętne		
	WIELKOŚC POMIESZCZENIA								
	wielkie	średnie	małe	wielkie	średnie	małe	wielkie	średnie	małe
	w tysiącach markach								
Salony, buduary i t. p	300000	240000	200000	150000	120000	100000	80000	60000	50000
Gabinety kancelarje, pokoje przyjęć itp.	200000	150000	120000	100000	80000	60000	50000	40000	30000
Sypialnie	10000	75000	60000	50000	40000	30000	25000	20000	15000
Jadalnie	80000	60000	50000	30000	25000	20000	15000	12000	10000
Kuchnie	40000	30000	25000	20000	15000	12000	10000	8000	5000

O ile w mieszkaniu znajdują się pomieszczenia zawierające różnorodne urządzenia, np. zamożne i przeciętne, wówczas należy każde urządzenie, znajdujące się w danem pomieszczeniu, szacować według tego rodzaju, któremu odpowiada przeważna ilość przedmiotów wchodzących w skład urządzenia.

Wartość przedmiotów z platyny, złota, srebra i drogich kamieni oraz innych przedmiotów, służących do osobistego użytku, np. konie wyścigowe i cugowe, powozy, samochody itp. należy szacować odrębnie według ich przeciętnej wartości obiegowej.

MYSLI.

„Zrozumieć przeszłość jest nieraz równie trudno, jak odgadnąć przyszłość".

Marja Star.

Sprawozdanie z działalności Komitetu budowy Kościoła św. Stanisława.

(Dokończenie).

Ks. Proboszcz ogłosił, że w myśl swej dotychczasowej zasady na wszystkie ofiary będzie wydawał kwity, kwitarjusze potwierdzone będą przez Komitet i bez wydania kwitu ofiar przyjmować nie będzie, chyba małe, które równałyby się prawie cenie kwitu, takie ofiary będzie przyjmował do puszek, opieczętowanych przez Komitet.

Ofiary na budowę Kościoła będą w posiadaniu skarbnika, który będzie prowadził książkę kasową. Skarbnik również będzie uskuteczniał wszelkie wypłaty.

Ofiary zbierane na tackę w kościele będą liczyć członkowie Komitetu i przekazywać ks. Proboszczowi na bieżące wydatki kościelne, podpisując w księdze ile było. Takie prowadzenie kas uplanował ks. Proboszcz i w czyn od tej chwili wprowadza.

W p. 3 omawiano sprawę budowy stałego kościoła. Kościół w tej dzielnicy koniecznie potrzebny. Z tymczasowego kościoła parafjalnego mają duże korzyści: ułatwione mają posługi religijne, a i pod względem kulturalno-społecznym, pobudowanie kościoła już wykazało pewien postęp. Nie można jednak kontentować się postawieniem tymczasowego kościoła, gdyż stan taki prowizoryczny długo istnieć nie może, i dlatego ks. Proboszcz ma zamiar rozpoczęcia budowy stałego kościoła, choćby położenie fundamentów w bieżącym roku. Wobec tego zwraca się do parafjan o składanie jak najwydatniejszych ofiar w miarę sił i możności.

W celu zbierania ofiar ks. Proboszcz i ks. Wikary będą obchodzili mieszkania wszystkich parafjan po t. zw. „kolędzie", którą rozpoczną od dnia 18 b. m.

Ponieważ większa część parafjan składa się z ludności robotniczej, nieposiadającej majątku, przeto ks. Proboszcz z tego miejsca odwołał się do zamożniejszych parafjan, w pierwszym rzędzie do właścicieli fabryk, sklepów i t. p., prosząc ich o składanie znaczniejszych ofiar. Prócz tego prosi posiadaczy koni, aby udzielili furmanek pod zwózkę cegły, przeznaczonej na budowę kościoła z zapisu św. p. Leona Bojańczyka z placu firmy „Superfosfaty Kujawskie" oraz zakupionej niedawno cegły z cegielni miejskiej na plac budowy kościoła.

Tych parafjan, którzy mają swoich krewnych i znajomych w Ameryce, ks. Proboszcz prosi o podanie ich adresów, by mógł do nich zwrócić się o ofiary.

W p. 4 omawiano następujące drobne sprawy parafialne:

a) Ks. Proboszcz wzywa parafjan, by dzieci do chrztu przynosili w czasie możliwie krótkim po urodzeniu,

b) by na pogrzebach w celu zachowania należnego poważnego nastroju wstrzymali się od rozmów.

Podziękowaniem za liczne przybycie ks. Proboszcz zebranie zakończył.

Ka'endazryk hodowlany.

Luty.

Zwracać uwagę na klacze źrebne, ażeby zawsze miały umiarkowaną pracę; zaprzęgać je lepiej w pojedynkę, a nie w parze.—

Ulepszać paszę wołom roboczym.

Przystąpić do odkarmiania trzody chlewnej.

Uważać na prawidłowy wykot owiec.

Z. Olszański,
lekarz-wet.

Co niesie dzień?

LUTY 1 PIĄTEK

Dziś: Brygida p., Ignacy b. m.
Jutro: M. B. Gromniczna Fortunat m.
Wschód słońca o g. 7.46
Zachód o g. 4.42
Wsch. księżyca o g. 4.19
Zachód o g. 1.9

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Styczeń	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie nieba 0—10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
30	21	67,3	—3,6	0	C — 0
31	7	65,2	—2,0	10●	C — 0
31	13	65,1	+0,4	10	C — 0

W dniu 30 stycznia najwyższa temperatura wynosiła +1,8°, najniższa —5,0°. Grubość warstwy śnieżnej 3 cm.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 1 lutego wynosi 1.840.000 mk.

Z giełdy.

Dolar 9.375.000
Funt angielski 39.850.000
Frank szwajcarski 1.609.000
Frank francuski 427.000
Liry włoskie 408.000
Korony austrjackie (100) 130.000
4% poż. premi. 380.000, 8% poż. złota 10.000.000, 6% poż. zł. 1,400,000, 6% poż. dol. 6.200.000.

Jutrzejsze święto M. B. Gromnicznej nie należy do obowiązkowych. W Polsce obchodzone jest uroczyście. Nabożeństwo w miejscowych świątyniach odbędą się o zwykłej porze, zaś w kościele farnym z wystawieniem N. Sakramentu.

W sprawie odbudowy kościoła podominikańskiego w Brześciu. Dowiadujemy się, że ks. prałat Kuliński był w Warszawie, aby uzyskać z lasów państwowych odpowiednią ilość drzewa. P. minister Janicki przyobiecał wydać drzewo po zniżonej cenie i na kredyt, jeżeli poręczy Sejmik Włocławski. Nie wątpimy, że Sejmik to uczyni, a w ten sposób kościół zostanie w tym roku pokryty przy ofiarnej pomocy dobrych ludzi z całej okolicy. Starożytne mury muszą być zabezpieczone od zniszczenia, wykończenie zaś może być rozłożone na długie lata.

Znaczki na Skarb Narodowy są do nabycia w Księgarni Powszechnej w cenie: 5.000, 10.000 i 100.000 marek.

Zgon organisty. W Chodczu na Kujawach po parudniowej zaledwie chorobie zmarł na zapalenie płuc tamtejszy długoletni organista ś. p. Antoni Szczepański w sile wieku, bo 47 lat liczący.

Ś. p. Antoni Szczepański człowiek prawego charakteru cieszył się uznaniem i miłością parafjan chodeckich, to też w ostatniej posłudze na cmentarz parafjalny wzięła udział ludność z całej parafji.

Zaznaczyć należy, że rodzinę zmarłego nawiedzały same prawie nieszczęścia: jedyny syn zginął na wojnie, przed paru tygodniami umarła córka, wreszcie on sam skołatany nieszczęściami dokonał żywota.

Cześć jego pamięci!

Roch Stańczak.

Losowanie „Miljonowki“. Wobec przypadającego w sobotę, 2-go lutego, święta ciagnienia „Miljonówki“ przełożone zostało na następną sobotę, 9 lutego, dwóch ostatnich obligacji.

Pięć piątków w lutym. Rok 1924 jest rokiem przestępnym. Luty mieć będzie 29 dni, a znacznie się i skończy piątkiem, których skutkiem tego mieć będzie aż pięć. Taki luty o pięciu piątkach był ostatnio 36 lat temu wstecz, następne pokolenie doczeka się go dopiero w r. 1968.

Opłaty pocztowe. Na czaso kres od 1 do 15 lutego b. r. włącznie obowiązują te same opłaty pocztowe, telegraficzne, jakie ustalono na czasokres od 16 do 31 stycznia 1924 r.

„Spójnia“. W sobotę dn. 2 lutego o g. 5 popoł. w lokalu własnym odbędzie się walne zebranie Stow. Młodz. »Spójnia« z następującym porządkiem dziennym: 1) Modlitwa i zagajenia 2) sprawdzanie obecności członków i odczytanie protokółu z ostatniego zebrania, 3) przemówienie Patrona Stow. 4) szczegółowe sprawozdanie zarządu z całorocznej działalności Stow. oraz przewodn. sekcyj i Komisji rewizyjnej, 5) udzielenie absolutorjum zarządowi i wybór nowego zarządu, 6) wybór przewodniczących poszczegól. sekcyj, Komisji rewizyjnej i t. d. 7) Uroczyste przyjęcie nowych członków i złożenie przyrzeczenia przez wszystkich druhów, 8) Omówienie regulaminu pracy w Stow. na rok nowy, sprawa składek, pism i orkiestry, 9) Komunikaty Sekretarjatu Jeneralnego, 10) Wolne głosy i wnioski.

Punktualne przybycie wszystkich druhów obowiązkowe.

»Gotów!« Zarząd.

Brak poczucia ludzkości. Jak dalece niektórzy ludzie zatracili poczucie ludzkości, świadczyć może o tem poniżej opisany fakt. Pewnemu mieszkańcowi z poza miasta zachorowała w tych dniach żona i zaszła potrzeba przywiezienia księdza do umierającej kobiety. Mąż obszedł sąsiadów podmiejskich posiadaczy koni, prosząc o przywiezienie kapłana, ale naprόżno. Żądano od niego 6—7 miljonów marek. Zgorszony chciwością tychże, przyszedł do miasta; tu dopiero dorożkarz, który tylko z tego żyje, okazał więcej miłości bliźniego, bo natychmiast zawiózł księdza do chorej, pobrawszy tylko 2 miljony mk. Hańba tym ludziom, którzy jedynie dla zysku odmawiają w obliczu bliskiej śmierci — przywiezienia kapłana z Bogiem do chorego!

Podziękowanie. Szan. Zarządowi Spółdzielni pracowników państwowych z szan. p. sędzią Raszem na czele, za ofiarowaną sumę 20.000.000 mk. na rzecz T-wa Młodzieży, składa serdeczne podziękowanie przewodnicząca T-wa rejentowa Kowalewska.

Z konferencji św Wicentego. Panu Władysławowi Skowrońskiemu, właścicielowi nowo otwartego sklepu kolonjalnego przy ul. Toruńskiej 4, za ofiarowane 30 miljonów mk. na wyjątkową nędzę, jak również zarządowi Kooperatywy Urzędników Państwowych za 20 miljonów mk. na tenże cel przeznaczonych — składamy serdeczne podziękowanie.

Zarząd Konferencji.

Nie możemy przy tej okazji powstrzymać się od wyrażenia naszych pragnień, by podobnych ofiarodawców znalazło się więcej, szczególnie w obecnych ciężkich dla Konferencji chwilach, kiedy nasze zapasy zboża się wyczerpują, a jednocześnie liczba nędzarzy szukających w Konferencji ratunku zwiększa się. Z dniem 1 lutego wzieliśmy w opiekę 44 rodziny wydając im tygodniowo 119 kg. chleba, na co potrzeba blizko 60 miljonów marek co tydzień.

Zastój w zawieraniu małżeństw. Dowiadujemy się z urzędów parafjalnych stanu cywilnego, iż w obecnym nawet dosyć długim karnawale w zawieraniu małżeństw nastąpił zupełny zastój.

Zdzierstwo za mleko! Za mleko mleczarki pobierają 400.000 mk., zaś masło kosztuje jakieś 1.500.000 funt. Jakaż tu proporcja w cenach mleka, a masła?

Kradzież pieczęci urzędowej. W tych dniach z urzędu par. św. Jana w tajemniczy sposób skradziona została urzędowa pieczęć parafjalna. Poczynione zostały zarządzenia i powiadomiona odnośna władza.

Nieporządki. Ulica Bulwarowa obok szpichrza, gdzie mieści się Centrala rolników, składy i t. p. stale jest zaśmieconą.

Echa drobnego pożaru. Pożar, który wynikł w mieście naszem 27 b. m. (w niedzielę rano), powstał przy fabrykacji dzwonów. Niedawno przy nocnym odlewie dzwonów zgorzała doszczętnie oficyna w domu parafjalnym przy ul. Wienieckiej, przynosząc znaczne straty. Należałoby podobne »fabryki« urządzać za miastem i to jaknajdalej od siedzib ludzkich.

Stan zdrowotny. Za czas od 20 do 26 stycznia r. b. w powiecie Włocławskim żadnych przypadków chorób zakaźnych nie stwierdzono.

Nowa placówka Chrześcijańska Przed kilkoma dniami otwarty został we Włocławku przy ul. Kościuszki nr. 6. skład trykotarzy wszelkiego rodzaju, pod firmą, K. Motyliński i S-ka. Dotąd Włocławek nie posiadał sklepu tego rodzaju, jest więc to placówka ważna i pożyteczna.

Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywczów „Ogniwo“, przy fabryce cykorji Ferd B hm we Włocławku zawiadamia swych członków, że dnia 2 lutego r. b. o godz. 3 pp. w sali szkoły powszechnej nr. 14 przy ul. Toruńskiej nr. 7 odbędzie się walne zebranie z następującym porządkiem dziennym. 1) Zagajenie, 2) Wybór prezydium. 3) Odczytanie protokółów z 2-ch ostatnich zebrań. 4) Sprawozdanie za rok 1923. 5) Podział nadwyżki. 6) Wybory 2 członków do Zarządu i 3-ch członków do Rady Nadzorcej i taką ilość zastępców. 7) Wolne wnioski. Pożądane przybycie wszystkich członków Spółdzielni.

W razie nieprzybycia wymaganej ilości członków, drugie zebranie odbędzie się dnia 3 lutego o g. 3 popoł. w tymże lokalu, które będzie prawomocne, bez względu na ilość członków.

Zarząd.

Ceny złota w P. K. K. P. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa płaciła w dn. 30 b. m. za rubla złotego 4.886.300 mkp., za rubla srebrnego 3,249,000 mkp., za markę złotą 2262,600; srebrną 922.500; za złotą koronę austrjacką 1.924,200, srebrną 753.500; za złotą jednostkę monetarną Unji łacińskiej (frank złoty) 1.833,600; frank srebrny 753,500; za dolara złotego 9,500,000, srebrnego 4.342,600; za złoty funt sterl. 46,226,000, za szylinga srebrnego 944,000; za gram czystego złota 6,313,100, srebra 180,500 mkp.

Kwas siarczany a waloryzacja. Jedna z miejscowych fabryk złożyła 6 sierpnia 1921 r. reklamację do Dyrekcji kolei państwowych na brak w przesyłce 220 kg. kwasu siarczanego.

W dniu wczorajszym fabryka ta otrzymała odpowiedź od dyrektora wydziału eksploatacyjnego D. W. K. P. z datą 17 stycznia 24 r. Nr. VI 819/987/931/ s.z./21 z zawiadomieniem. że poszkodowany odbiorca może odebrać za 220 kg. kwasu siarczanego odszkodowanie w sumie 7.270 mk.

Fabryka ta »odszkodowania« nie przyjęła, przyczem na list do dyrekcji wydała 660.000 mk.

„Spółka Nachman Weinstein, Izrael i Symche Turbowicze“ przed sądem.

(KORESPONDENCJA Z KUTNA).

Sympatyczna ta spółka, właściciele browaru p. f. „Browar parowy w Kutnie“ w dniu 29 b. m. stanęła przed sądem w Kutnie — oskarżona z art. 106 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego. Przewodniczył, delegowany z Włocławka, sędzia p. Stanisław Piaszczyński przy udziale ławników Bednarka i Blocha.

Nadmienić należy, że jeden z oskarżonych Nachman Weinstein jest nawet ławnikiem sądu pokoju w Kutnie. Oskarżeni pociągnięci zostali do odpowiedzialności za to, że jako właściciele firmy „Browar parowy w Kutnie“, złożyli fałszywe zeznanie o obrocie przemysłowym, czem przyczynili się do udaremnienia ustawowo należącego się skarbowi podatku. Wykazali oni obrót za pierwsze półrocze (od stycznia do 1 lipca 1923 r. na sumę 118.351.273 mk., która to suma po sprawdzeniu książek handlowych przez komisję szacunkową okazała się fikcyjną. Zatem, jak stwierdzono, prawdziwy obrót wynosił 389.287.673 mk., czyli wykazując mniej o 270.936.4000 mk., podatek skarbowy zmniejszył się o 5.418.728 mk., (należy zaznaczyć, że działo się to przed 6 miesiącami). Kierując się zrozumiałą psychologią, oskarżeni do winy się nie przyznali. Pełnomocnik oskarżonych p. mecenas Wawrzyniecki, po wyczerpującej obronie, prosił sąd o uniewinnienie swoich klientów, nadmieniając, że zeznanie o obrocie składał li tylko Izrael T. jako zarządzający browarem i zeznanie o obrocie złożył według swej najlepszej woli (sic!) i sumienia, — że Nachman W. i Symche T. żadnego udziału nie brali, a więc nie mogą ponosić odpowiedzialności, że wobec tego wszyscy trzej oskarżeni winni być zwolnieni od kary.

Sąd po przesłuchaniu całego szeregu świadków i po długiej naradzie, wydał wyrok, na mocy którego oskarżeni Nachman Weinstein lat 65 liczący i Izrael Turbowicz lat 56, skazani zostali na zapłacenie grzywny po 108.374.560 mk. każdy z zamianą w razie niewypłacalności na 2 miesiące aresztu każdy i na zapłacenie po 10.840.000 opłaty sądowej; oprócz powyższej grzywny sąd skazał Nachmana Weinsteina i Izraela Turbowicza na 2 miesiące więzienia każdego oraz na zapłacenie 300.000 mkp. opłaty sądowej. Oskarżony Symche Turbowicz został od odpowiedzialności zwolniony. Do czasu złożenia kaucji w kwocie po 2 miljardy każdy, skazani zostali zaaresztowani.

Kutno 30.I-1924. *K. L — ski.*

OD WYDAWNICTWA.

Styczeń już minął, a bardzo wielu Prenumeratorów zalega w opłacie pisma. Regularnie wpłacanie opłaty miesięcznej jest koniecznym warunkiem, jeżeli chcemy, aby pismo mogło się rozwijać. Prosimy o pośpiech, gdyż nie chcemy narazić Prenumeratorów na wstrzymanie wysyłki pisma.

Różne.

Z komisji ochrony lokatorów. Na wczorajszem posiedzeniu komisji ochrony lokatorów premjer Grabski oświadczył, że rząd uważa, iż komorne za I-szy kwartał winno wynosić 8 proc. do czynszu przedwojennego, następnie co kwartał winno się podnosić o 5 proc.

Ze świata.

Karjera Dąbala. Komisarz Dąbal, dekretem Cen. Kom. Wyk. został mianowany członkiem sądu najwyższego, coś jakby senatorem przysięgłym. Równocześnie z Dąbalem otrzymał podobne nominacje cały szereg wybitnych działaczy komunistycznych i czekistów.

TELEGRAMY.

Subskrybcja na akcje Banku Polskiego.

Subskrybcja na akcje Banku Polskiego, dokonywana w Oddziale Głównym P. K. K. P. idzie dobrze. Jest rzeczą znamienną, że bardzo dużą liczbę subskrybentów na małe ilości akcji, po jednej lub dwie akcję, dają zawody wyzwolone, urzędnicy, drobni kupcy, a więc warstwy gospodarcze, najmniej zasobne. Świadczy to dużem zaufaniu do organizującego się Banku najszerszych kół społecznych. Wczoraj w drugim dniu zapisów subskrybowano z górą dwa razy tyle akcji, co w dniu pierwszym.

Stan zdrowia p. Zamoyskiego.

PAT-iczna donosi z Paryża: W stanie zdrowia Ministra Spraw Zagranicznych p. Maurycego Zamoyskiego nastąpiło polepszenie. Gorączka ustępuje. Przewidywana jest możność wyjazdu p. Ministra do kraju w pierwszych dniach przyszłego tygodnia.

Likwidacja Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

W Nr. 9. Dziennika Ustaw ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, mocą którego zakres właściwości zniesionego Ministerstwa Zdrowia Publicznego przeszedł zasadniczo na Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z wyjątkami, wyraźnie zastrzeżonemi Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej.

Bomba w teatrze.

KOWNO 31-go stycznia. (PAT). Do gmachu opery państwowej w Kownie podczas przedstawienia, na którem byli obecni liczni przedstawiciele najwyższych urzędów państwowych, rzucono bombę, która wywołała wielką panikę wśród publiczności.

Fatalny pogrzeb.

MOSKWA 31-go stycznia. (PAT). Według sprawozdań urzędowych, podczas pogrzebu Lenina zaszło 3,196 przypadków zemdleń, odmrożeń i ataków nerwowych.

Urzędowa żałoba.

MOSKWA 31-go stycznia. (AW).— Komisarjat ludowy spraw zagranicznych zarządził dla wszystkich urzędników komisarjatu obowiązkową, jednomiesięczną żałobę z powodu śmierci Lenina.

Uroczystość rodzinna Hohenzollernów.

BERLIN 31-go stycznia. (PAT). — Wczoraj w Poczdamie w willi należącej do synów b. cesarza Wilhelma miała miejsce uroczystość rodzinna z okazji 65-lecia urodzin b. cesarza niemieckiego. Na uroczystości był obecny niemiecki następca tronu ze swemi trzema synami, ks. Eitel Fryderyk i marszałek Hindenburg.

A więc Leningrad.

MOSKWA 31-go stycznia (A.W.) Na pierwszem posiedzeniu drugiego zjazdu sowietów S. S. S. R. odbytem w sobotę, przyjęto wniosek o przemianowanie Petersburga (Pietrogradu) na „Leningrad". Uchwałę przyjęto jednomyślnie.

Na tem samem posiedzeniu zjazd sowietów postanowił wznieść pomniki Leninowi we wszystkich stolicach republiki związkowej, a mianowicie w Moskwie, Charkowie, Tyflisie, Mińsku, oraz w Taszkiencie i „Leningradzie".

Z giełdy zbożowej.

W dniu 29 b. m. płacono na warszawskiej giełdzie zbożowej za 100 klg. żyta od marek pol. 24.500.000 do 25.000.000 mk. franco stacja załadowcza. Jakkolwiek podaż w porównaniu z tygodniem ubiegłym zwiększyła się, to tranzakcje dokonono na niewielkie ilości, gdyż sprzedawali tylko kupcy pośrednicy w obawie przed dalszą zniżką a nie producenci. Zniżka ceny na zboże tłomaczy się zwiększeniem wartości marki polskiej. Przy obecnej wysokości marki i wymienionej wyżej cenie zboża uzyskuje się 2,70 dol., co jest uważane za dość wysoki poziom. Dalsza zniżka jest uzależniona od stanowiska producentów, czyli od tego czy producenci wywiozą na rynek większe ilości zboża.

OGŁOSZENIE.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej m. Włocławka z dnia 24 stycznia 1924 r., punkt X, zostaje wprowadzona na rok bieżący 1924 następująca taryfa opłat za korzystanie z sieci kanalizacyjnej miejskiej w m. Włocławku.

Opłata od każdej połączonej z siecią uliczną:

1) Wanny . . . . 3 złot. pol. rocznie
2) Umywalni . . . 1 „ „ „
3) Pisuaru . . . . 1 „ „ „
4) Klozetu . . . . 2 „ „ „
5) Zlewu kuchennego 2 „ „ „
6) „ podwórzowego 3 „ „ „

Opłaty powyższe należy wpłacać bezpośrednio do kasy miejskiej w dwóch równych ratach, z których pierwszą do dnia 15 marca, drugą zaś do dnia 15 października r. b. — Przekroczenie powyższych terminów będzie musiało pociągnąć za sobą zastosowanie par. 3 Umowy.

Wszelkie reklamacje dotyczące odłączenia od sieci lub zmian w ilości połączonych z siecią miejską urządzeń kanalizacyjnych w poszczególnych nieruchomościach należy zgłaszać do Wydziału Technicznego Magistratu (ul. Kościuszki Nr. 7) dniem 1 marca r. b. w godzinach 11—2 ppłd. ustnie lub pisemnie. Niezgłoszenie reklamacji będzie uważane w myśl par. 2. Umowy za automatyczne przedłużenie umowy.

Prezydent: *Krauze.*

Środki ostrożności w Moskwie.

MOSKWA 31-go stycznia. (Rps.) Przedsięwzięte przez rząd sowiecki środki ostrożności zachowano w całej rozciągłości. Straże wojskowe w mieście są wzmocnione i pełnione przez kursantów pierwszej szkoły wojskowej. Komendantem Kremla mianowano znanego czekistę Petersa. Przepustki do Kremla są wydawane z wielkiemi trudnościami. Przez cały czas trzymana jest w pogotowiu dywizja tatarska, specjalnie sprowadzona ze Smoleńska do Moskwy pod wodzą Tuchaczewskiego w przeddzień śmierci Lenina.

Odpowiedzi Redakcji.

W sprawie zatargu między aptekami. Komunikujemy, że po wysłuchaniu z kolei strony ofensywnej, przyszliśmy do przekonania, iż sprawa ta przedstawia się zbyt złożoną, abyśmy, jako niefachowcy, mogli się czuć uprawieni do jej rozstrzygania. Sprawą tą zajmie się sąd honorowy Tow. Farmaceutycznego w Warszawie. Wyrok tego sądu, w imię prawdy, nie omieszkamy ogłosić.

Kujawski Zw. Weteranów. Od wczoraj gratisowy numer »Słowa Kujawskiego« wysyłamy.

OFIARY.

Na odbudowę nowego kościoła w Brześciu składa Księgarnia Powszechna i Drukarnia Diecezjalna 15 milj. marek.

Chrz. Tow. Rzem. i Przemysłowców Polskich we Włocławku składa na rzecz Ochronki „Opatrzność" przy ul. Biskupiej Mk. 25.000.000 z osiągniętych zysków z Balu Rzemieślniczego, który się odbył dnia 26 stycznia r. b.

Na weteranów Mk. 20.000.000, połowa dochodu z Akademji urządzonej w rocznice powstania Styczniowego w Gimnazjum p. Aspis.

P. Regina Zimowska na dom Sier. „Opatrzność" Mk. 4.500.000.

Zosia na odbudowę kościoła podominikańskiego w Brześciu Kuj. Mk. 1.000.000.

L. III 317-24

Ogłoszenie Urzędowe.

Magistrat m. Włocławka zawiadamia płatników podatku od gruntów niezabudowanych na cele rozbudowy m. Włocławka, iż — wobec wyjaśnień Województwa Warszawskiego i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o prawomocności wymiaru podatku od gruntów niezabudowanych, dokonanego w r. 1923, przystępuje z d. 6 lutego do przymusowego ściągania zalegających rat podatku. W interesie samych płatników leży wpłacenie wymienionego podatku przed określonym terminem, ażeby nie narażać się na koszty sekwestru. Jednocześnie komunikuje się płatnikom, iż w myśl Ustawy z dn. 6.12. 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki obliczeniowej do danin publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 127, poz. 1044) kwoty podatkowe zostały z dniem 1.I. 24 r. zwaloryzowane po kursie mk. 1.220.000 za 1 franka złotego.

Prezydent: *Krauze.*

Włocławek dnia 31 stycznia 1924 r.

OGŁOSZENIA DROBNE.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.